

Nové přístupy ve výživě telat

Kvalitní a vyvážená výživa umožňuje teleti nejlepší start do jeho života. Právě první týdny jsou náročné na dostatečný příjem živin, díky jejich zvýšené potřebě rostoucím organismem. Jestliže je jejich dotace v tomto období nedostatečná, vždy to negativně ovlivní další vývoj jedince a tím i jeho celoživotní užitkovost. Telata jsou navíc během svého života vystavena celé řadě stresových faktorů (odrohození, vakcinace, odstav) a právě krmná dávka může být rozhodující pro úspěšné vyrovnávání s těmito nepříznivými vlivy. Nejpoužívanějším systémem mléčné výživy telat je metoda **konvenční** (podání nápoje s limitovaným množstvím energie v dávce 2x 2l denně + telecí startér), která umožňuje šetřit za mléčnou náhražku. Tyto úspory jdou ale na úkor přírůstků. Je prokázáno, že dobrý přírůstek telete má řadu pozitivních vlivů, jako jsou zlepšení zdravotního stavu, zvýšení konverze krmiva, zkrácení doby pro první zapouštění a zvýšení produkce mléka v první laktaci. Během posledních let se v USA proto vyvinula takzvaná metoda **a k c e l e r o v a n á**, díky které se dosáhne podstatného urychlení vývoje telat.

Nedávno provedený výzkum 1702 mléčných stád v USA prokázal nedostatečný růst jalovic. Přes 63% těchto stád mělo průměrný věk při 1. otelení vyšší než 24 měsíců a 23% dokonce vyšší než 27 měsíců.

Během konvenční mléčné výživy jalovičky přirůstají do 50ti dnů věku v průměru od 0,4 do 0,6kg denně. Vyššího denního přírůstku (0,7 až 0,8kg) dosahují až po 3. měsíci stáří. Na akcelerované výživě přirůstají do 50ti dnů od 0,7 do 0,8kg denně. Od 50ti dnů přirůstají okolo 1kg denně. Akcelerovaná

výživa dovoluje normální biologický růst na rozdíl od pomalejšího vývoje během výživy konvenční. Pokud bude tele s matkou, bude pít 6 - 10x denně mléko, které má v sušině okolo 30% tuku a 25% bílkovin.

Je velice důležité, aby jalovičky přirůstaly hlavně v kosterní a svalové hmotě. Z tohoto důvodu jsou mléčné náhražky pro akcelerovanou výživu upraveny tak, aby obsahovaly 15% (v zimním období 20%) tuku a 24 - 28% proteinu.

Pokud telatům podáme po celou dobu mléčné výživy stejnou dávku nápoje, budou malá telata překrmovaná, a velká budou naopak hladovět. Telata na akcelerované výživě by se podle amerických autorů měla krmít speciální mléčnou náhražkou 2x denně dávkou 2,5 litru během prvního týdne a dávkou 3 litry 2x denně od 2. týdne až do odstavy. Během 7. týdne se krmí 3 litry 1x denně, aby se zvýšil příjem startéru. Odstavuje se během 8. týdne, pokud tele přijme alespoň 0,9kg startéru 3 po sobě následující dny. Pokud tele nevypije udávaná množství, nesmí se nutit. Dvojčata, telata po těžkých porodech a telata nemocná vždy zkonsumují méně mléčné náhražky. Nikdy, a obzvláště při akcelerované výživě, nezapomínejme na dostatečný příjem vody. Startér by měl obsahovat 22 - 24% proteinu v sušině. Telata přijímají zhruba polovinu startéru oproti metodě konvenční. Během 3. měsíce jalovice na akcelerované výživě přijímají stejně startéru jako jalovice na výživě konvenční. Jakmile denní spotřeba startéru přesáhne 2,5kg, doporučuje se převést jalovice na TMR. Až do 6 měsíců věku se doporučuje držet přírůstek do 1kg za den. Při vyšším přírůstku

by docházelo k tloustnutí a díky němu ke zhoršenému zabřezávání a ke snížené produkci mléka vzhledem k ukládání tuku do mléčné žlázy.

Většina farem v USA, které jsou na akcelerované výživě, zapouští své jalovice ve věku 12 měsíců. Důležité je, aby jalovice zařazené do plemnitby měly váhu alespoň 400kg. Aby dosáhly takové hmotnosti v tomto věku, musí být jejich přírůstek alespoň 1kg na kus a den.

Jaké jsou tedy výhody akcelerované výživy?

- Zapouštění mladších jalovic
- Zvýšení konverze krmiva
- Zlepšení zdravotního stavu
- Zvýšení mléčné produkce

Tento způsob výživy má ale i nevýhody:

- Zvýšení nákladů za mléčnou náhražku
- Snížení příjmu startéru
- Řidší výkaly (nižší příjem vlákniny)
- Jen pro farmy s dobrým zdravotním stavem telat

Systém akcelerované výživy funguje velmi dobře na řadě velkých chovů v USA. Výborných výsledků lze dosáhnout ale i při metodě konvenční a to přidáním funkčních komponentů (nukleotidy, inositol, kyselina glutamová), které obsahuje přípravek NuPro® (Alltech). Ten obsahuje navíc i velké množství aminokyselin a peptidů s krátkým řetězcem, které jsou pro mladý organismus velmi dobře stravitelné.

MVDr. Martin Vlček
veterinární poradce
+ 420 775 972 909